

# ZA VYŠŠÍ KVALITU PŘIPRAVENOSTI VOJÁKŮ V ZÁLOZE

Vojáci v záloze jsou nedílnou součástí Československé lidové armády. Jejich cvičenost a připravenost podstatně ovlivňuje celkovou úroveň bojové a mobilizační pohotovosti svazků a útvarů. Ministr národní obrany ČSSR armádní generál Milán Václavík na celoarmádním stranickém aktivu k rozpracování a realizaci závěrů XVII. spezzu KSČ v ČSLA zdůraznil, že: „Vojenskopolitická situace nás nutí rychleji a účinněji reagovat na činnost nepřítelů. Maximální pozornost je nutno věnovat zjišťování příznaků příprav k nenadálému napadení. Na základě toho včas přijímat adekvátní opatření ke zvýšení stále bojové pohotovosti vlastních vojsk s důrazem na pohotovost přihraničních svazků a hotovostních sil. Nadále musíme zkvalitňovat mobilizační plánování, účinněji prosazovat zásady mobilizačních norem do praxe vojsk a místních vojenských správ.“ (Příloha Obrany lidu z 29. 5. 1986.)

Rozkaz ministra národní obrany ČSSR a příslušné předpisy i další dokumenty upřesňují metodické a organizační otázky výcviku vojáků v záloze.

Z toho vyplývá, že příprava vojáků v záloze se musí stát jedním z hlavních úkolů velitelů, příslušníků štábů a politických orgánů na všech velitelských stupních. Kvalitní splnění náročných úkolů od nich vyžaduje, aby: při plánování, organizaci

a uskutečňování výcviku věnovali především pozornost zabezpečování bojové i mobilizační pohotovosti a dosahování vysoké úrovně polního výcviku, pokračovali v cílevědomé výchově vojáků v záloze v duchu marxisticko-leninského učení, seznamovali je s aktuálními vojenskopolitickými otázkami a s úkoly vojenské politiky KSČ, zabezpečovali dokonalé zvládnutí nových hlavních druhů výzbroje a ostatní techniky, kterou je útvar (jednotka) vyzbrojen a vybaven, jejich udržování v dobrém technickém stavu a dovedné používání v boji.

Přípravu vojáků v záloze plánujeme, organizujeme a uskutečňujeme ve smyslu Rozkazu ministra národní obrany ČSSR pro přípravu vojsk ČSLA, Směrnic ministra národní obrany ČSSR a náčelníka HPS pro politickou a ideovou výchovnou práci, Nařízení NGŠ ČSLA 1. zástupce ministra národní obrany pro povolávání vojáků v záloze na vojenské cvičení a podle Programů bojové přípravy jednotlivých druhů vojsk. Prvním a základním předpokladem pro úspěšné splnění úkolů výcviku vojáků v záloze je, aby příslušní funkcionáři znali dokonale ustanovení těchto dokumentů a výcvik záloh podle nich náročně řídit.

Při plánování, organizování a praktické přípravě záloh je nutné dodržovat zásadu,

že rozhodující formou jejich přípravy je **polní výcvik**, podstatou tohoto výcviku je **taktická příprava** a že takticko-pořadová cvičení jsou **základní metodou taktického výcviku** a bojového sladování jednotek. Zvláštní pozornost je zapotřebí věnovat zvládnutí nových otázek vedení souborého boje a aktivní, rozhodné a vysoce manévrové činnosti vedené s použitím jaderných zbraní i bez nich, ve dne i v noci a za složitých situací. Přitom přihlížet k požadavkům předurčených funkcí a k odstupu od posledního vojenského cvičení nebo základní služby.

**V přípravě důstojníků a praporčíků v záloze** je nutné, aby se tyto naučili organizovat a vést boj za použití jaderných zbraní i bez nich, získali návyky potřebné k nepřetržitému vedení jednotek, k rychlému a smělému rozhodování v průběhu boje, k udržování vzájemné součinnosti a ve vydávání krátkých, přesných a jasných bojových úkolů. Zdokonaľovali své znalosti způsobů ochrany proti účinkům zbraní hromadného ničení a v odstraňování následků po napadení. Důstojníky a praporčíky v záloze, kteří vytvářejí nebo doplňují organickou jednotku nebo štáb, je zapotřebí dokonale naučit sladění činnosti při plnění funkčních povinností. Jde zejména o nepřetržitou součinnost i všestranné zabezpečování boje, organizaci a uskutečňování technického materiálního a zdravotnického zabezpečení.

**Povolání důstojníků a praporčíků v záloze** na vojenská cvičení je účelné plánovat tak, aby vyvrcholením jejich přípravy byla účast na velitelsko-štabních nebo taktických, odborných taktických cvičeních v předurčených nebo stanovených funkcích. Dále dosahovat toho, aby výcvik vytvářených štábů nebo štábů převážně doplňovaných důstojníky a praporčíky v záloze byl zaměřen na dosažení vysoké sladění v práci a plnění úkolů v krátkých časových lhůtách. Myslím, že k tomu je vhodné uskutečnit v průběhu vojenského cvičení jeden štabní nácvik nebo jedno velitelsko-štabní (taktické, odborné taktické) cvičení.

**V přípravě poddůstojníků v záloze** je žádoucí se zaměřit na praktické plnění funkčních povinností při velení družstvu (osádce, obsluhy) v sestavě čety za boje ve složitých podmínkách, učít je rychle a správně hodnotit situaci z jejich stupně, iniciativně a směle se rozhodovat. Vést je k udržení přidělených zbraní a ostatní techniky v dobrém stavu a prohlubovat jejich návyky v ovládnutí přidělených zbraní a techniky v boji.

**U poddůstojníků a vojáků v záloze** povolaných na vojenská cvičení je nutné zabezpečit cílevědomé využívání doby cvičení ke zdokonaľování připravenosti a k prohloubení návyků převážně formou polního výcviku s obsahem diferencovaným podle jejich předchozí cvičenosti. Veliteli a politickými orgány v průběhu cvičení u každého zjistit jeho morální vlastnosti a vojenskoodborné znalosti a na základě těchto poznatků zabezpečit v součinnosti s místními vojenskými správami soustavné kádrové zlepšování kvality doplňování jednotek a útvarů za mimořádných opatření.

**V přípravě všech vojáků v záloze** povolaných na vojenská cvičení je žádoucí věnovat pozornost zvýšení jejich psychické odolnosti s cílem úspěšného plnění bojových úkolů ve složitých podmínkách souborého boje. Ve všech druhích příprav se zaměřit na praktická zaměstnání a teoretické výklady omezit na minimum. Při výcviku intenzivně využívat výcvikové zařízení a zaměstnání všestranně zabezpečovat technikou, materiálem a výcvikovými pomůckami. Velmi důležité je, aby výcvik vojáků v záloze v jednotkách a útvech organizovali a vedli nejzkušenější důstojníci, praporčíci a poddůstojníci.

Ke zvýšení úrovně a zkvalitnění přípravy vojáků v záloze je nutné využívat jejich iniciativy a aktivity, rozvíjet socialistické soutěžení, které usměrňovat na hlavní a nejtěžší úkoly výcviku.

K úspěšnému splnění cílů výchovy a výcviku vojáků v záloze povolaných na cvičení je důležité plně docenit jejich **samostatnou přípravu**, kterou organizovat nejbližšími nadřízenými po celou dobu vojenského cvičení. Při stanovení obsahu samostatné přípravy musíme věnovat pozornost vymezení konkrétních úkolů s přihlédnutím k dosavadním znalostem. Myslím, že se osvědčilo a zkušenosti to potvrdily, že pro samostatnou přípravu je účelné vyhradit denně 2 hodiny (odpoledne) a uskutěčňovat ji za pomoci nejschopnějších důstojníků, praporčíků a poddůstojníků útvaru.

Poznátky od vojsk svědčí o tom, že další zkvalitnění připravenosti záloh vyžaduje, aby byla prováděna v úzké návaznosti na rozhodující úkoly bojové a politické přípravy. Myslím, že pozornost je třeba zaměřit na dosažení lepší organizovanosti a obsahového zaměření přípravy jednotek povolávaných na stmelovací a zdokonaľovací cvičení, zvyšovat osobní podíl náčelníků druhů vojsk a služeb na výcviku záloh, zabezpečovat jejich bojovou techniku, materiálem a přidělovaným učebním a vý-

cvikové základny. U svazků a útvarů je třeba náležitou pozornost věnovat součinnostním dohodám, velitelské přípravě důstojníků a praporčíků, výběru do kursů, sládování povolání záloh na vojenská cvičení s taktickými cvičeními útvarů, do-  
držování programů bojové přípravy a ze strany místních vojenských správ plnit vyžadované počty záloh. V řídicí a organiza-  
torské práci všech velitelských stupňů se zaměřit na zvýšení účinnosti kontrolní činnosti.

Z přípravy záloh jsme získali značné poznatky. Např. u raketového vojska a dělostřelectva se osvědčil tříletý cyklus stmelovacích cvičení v organických jednotkách. Tyto zálohy jsou připravovány ve zdokonalovacích cvičeních formou odborných taktických zaměstnání a řízení palby s bojovou střelbou; u vojska PVO jsou stmelovací cvičení organických jednotek záloh využívána k současnému přeskolení na novou techniku; u ženijního vojska je výcvik v organických jednotkách zaměřen na zdokonalování obsluh a osádek ženijní techniky a jednotek k plnění úkolů ženijního zabezpečení podle předurčení; u chemického vojska je věnována pozornost zdokonalování znalostí použití soudobých ZHN, způsobů ochrany proti účinkům ZHN, zvládnutí techniky používané ke speciální čistě, odmořování terénu a na dobrou přípravu závěrečných odborných taktických cvičení.

Další zvýšení kvality připravenosti záloh vyžaduje, aby velitelé, příslušníci štábů, odborní náčelníci a političtí pracovníci na všech velitelských stupních přistupovali k plánování, organizaci a řízení výcviku záloh jako k jednomu z rozhodujících opatření k zabezpečení vysoké bojové a mobilizační pohotovosti, aby se zaměřili na hlavní otázky potřebné ke kvalitnímu plnění úkolů jednotlivých druhů vojsk a služeb a aby dostatečnou pozornost věnovali poznávání předurčených záloh.

Myslím, že je nutné dále zdokonalovat všechny formy přípravy záloh. Při zvyšování kvality jejich připravenosti věnovat prořady zájem stmelovacím a zdokonalovacím cvičením a přípravě specialistů. Výcvik vojáků v záloze pravidelně sledovat, výsledky náročně hodnotit, zkušenosti včas vyhodnocovat i zevšeobecňovat a systematicky řešit neefektivnější využití doby stanovené pro jejich přípravu. Výsledky dosažené v přípravě vojáků v záloze zahrnovat jako nedílnou součást hodnocení bojové a politické přípravy.

Splnění těchto úkolů je možné, podle mého názoru, dosáhnout soustavným pro-

hlubováním politického přesvědčení vojáků v záloze na zásadách marxismu-leninismu, objasňováním vojenské politiky KSČ, zdokonalováním jejich vojenskoodborných znalostí a dovedností (v meziodboji vojenských cvičení nebo po jejich skončení), udržováním návyků v ovládání zbraní a bojové techniky, pěstováním jejich vědomí příslušnosti k ozbrojeným silám a jejich zapojováním do aktivní práce v branné výchově.

Získané zkušenosti potvrzují, že je nutné náležitou pozornost věnovat **branné výchově vojáků v záloze**, která je uskutečňována na základě dobrovolnosti a je doplňkovou formou přípravy vojáků v záloze u vojsk. Dosažení uspokojivých výsledků je podmíněno vysokou účinností masové politické práce při náboru vojáků v záloze do zdokonalovací přípravy a při zabezpečování jejich docházky na výcvik. Dále je nutné, aby **výcviková střediska** zřizovaná u vojenských útvarů, vojenských škol, místních vojenských správ, Svazarmu, Československých aerolinií, Slovaíru a dopravních jednotek ČSAD v plném rozsahu plnila své poslání. Kromě těchto opatření to také vyžaduje věnovat pozornost výběru a přípravě vhodných cvičitelů a učitelů z řad vojáků z povolání. Protože jejich vysoká politická uvědomělost i odborné znalosti a metodické schopnosti, umění pracovat s lidmi a správné vojenské vystupování jsou jedním ze základních předpokladů dosahování dobrých výsledků a tím i získání zájmu vojáků v záloze o výcvik.

Ve zdokonalovací přípravě vojáků v záloze se osvědčuje způsob jejího provádění formou **krátkodobých soustředění** u útvarů a svazků, která jsou organizována ve volných dnech (nebo s využitím pracovní doby) v rozsahu až do 4 dnů v měsíci. Vyžaduje to však vytvořit všechny potřebné předpoklady, především všestranné technické i materiální zabezpečení (zejména nejmodernějšími zbraněmi a vojenskou technikou) a těsnou spolupráci útvarů s místními vojenskými správami, zvláště při zabezpečování účasti.

Při organizování a uskutečňování zdokonalovací přípravy vojáků v záloze je **nutné zabezpečit základní požadavek, aby tato důsledně vycházela z potřeb armády a byla přesně organizována podle příslušných vojenských předpisů.**

Zkvalitňování výchovy a výcviku záloh ve všech formách jejich přípravy vyžaduje věnovat náležitou pozornost **politické přípravě**. Přesvědčivě vysvětlovat hlavní směry branné politiky KSČ s důrazem na

uplatňování její vedoucí úlohy při budování armády, objasňovat místo a úlohu ozbrojených sil při zabezpečování obrany CSSR, států Varšavské smlouvy a úlohu armád těchto států v boji za zachování míru ve světě, prohlubovat znalosti otázek socialistického vlastenectví, proletářského internacionalismu, přátelství národů socialistických zemí a jejich armád, seznamovat je s úkoly jednotného systému branné výchovy obyvatelstva a

objasňovat úlohu záložního velitelského sboru při realizaci stanovených úkolů. Stále mít na zřeteli jeden z hlavních cílů přípravy vojáků v záloze — **sblížit navzájem vojáky v záloze** tak, aby již v míru bylo dosaženo pevného organického a bojového stmelení válečných jednotek. Na splnění tohoto cíle musí být po celou dobu vojenského cvičení soustředěno úsilí velitelů, příslušníků štábů a politických pracovníků všech velitelských stupňů.